

АНОТАЦІЯ

Соколов Д.О. Формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти. - Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта. – Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, Полтава, 2021.

Наукова робота присвячена вивченню та удосконаленню фахового рівня, професійної компетентності в теорії і практиці підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва до організації культурно-освітньої діяльності в закладах позашкільної освіти, де керувати творчим процесом зможе лише той фахівець, який уособлює особистісні якості педагога-музиканта, організатора, вихователя та духовного наставника. З огляду на це, перед закладами вищої освіти постає важливе завдання підготовки фахівців, здатних до творчої діяльності в руслі сучасного розвитку освіти.

Актуальність дослідження зумовлена вимогами сьогодення до формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-освітньої діяльності.

Аналіз теорії та практики з порушеної проблеми слугує підставою для виокремлення низки *суперечностей* між:

- необхідністю інтеграції системи мистецько-педагогічної освіти України у світовий освітній простір та невідповідністю якості методичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва викликам третього тисячоліття;

- значними науковими напрацюваннями з розвитку професійної компетентності вчителів музичного мистецтва та відсутністю досліджень з питань формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-освітньої діяльності в закладах позашкільної освіти;

- узагальненими підходами до формування професійної компетентності вчителів музичного мистецтва, здатних забезпечити широкий спектр якісних освітніх послуг та реальними потребами майбутнього вчителя музичного

мистецтва у формуванні готовності до культурно-освітньої діяльності в закладах позашкільної освіти;

- необхідністю формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-освітньої діяльності в закладах позашкільної освіти та відсутністю для цього науково обґрунтованих педагогічних умов.

У ході наукового пошуку з'ясовано, що у науково-педагогічній літературі бракує досліджень, зорієнтованих на формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-освітньої діяльності в закладах позашкільної освіти. Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-освітньої діяльності – студентів педагогічних ЗВО є вагомим педагогічним проблемою також і з огляду на те, що становить одну з умов свідомого, практично зорієнтованого навчання, спрямованого на здобуття фаху педагога-музиканта, спонуку до осмислення і всебічного освоєння навчального змісту, основу підготовки успішного педагога у галузі музичного мистецтва, що особливо необхідна сучасній Україні.

Отже, з огляду на актуальність і недостатню розробленість проблеми, її теоретичну та практичну значущість обрано темою дисертації «Формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота пов'язана у відповідності до науково-дослідної роботи кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка за темою «Саморегуляція успішної навчально-виховної діяльності студентської та учнівської молоді» (номер державної реєстрації 0118U004309).

Мета дослідження полягає у визначенні, обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності педагогічних умов формування

готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти.

Відповідно до поставленої мети в дослідженні визначено такі **завдання**:

- 1) з'ясувати стан досліджуваної проблеми у педагогічній теорії і практиці, уточнити сутність базових понять дослідження;
- 2) визначити критерії, показники та рівні готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти;
- 3) обґрунтувати, експериментально перевірити ефективність педагогічних умов та змоделювати процес формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти;
- 4) розробити навчально-методичне забезпечення для формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх вчителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти.

Предмет дослідження – педагогічні умови формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти.

У роботі застосовано **методи**: теоретичні (аналіз, синтез, порівняння, зіставлення, узагальнення і систематизація); моделювання; емпіричні (анкетування, тестування, бесіда, педагогічне спостереження, опитування, спостереження за студентами в процесі їхньої професійної підготовки); математичної статистики, педагогічний експеримент.

Методологічною основою дослідження є науково-дослідницький інструментарій підходів (компетентнісний, середовищний, інтегративний, діяльнісний, культурологічний, особистісний, комунікативний, проєктний, етнопедагогічний, творчий, системний), котрі дали змогу здійснити цілісний об'єктивний аналіз процесу формування готовності майбутніх вчителів

музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти, обґрунтування шляхів імплементації педагогічних умов.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що:

- уперше визначено педагогічні умови формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти (1) підвищення мотивації майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти; 2) упровадження авторського спецкурсу «Основи культурно-освітньої роботи майбутніх вчителів музичного мистецтва в закладах позашкільної освіти»; 3) актуалізація можливостей співпраці закладів вищої освіти з культурно-освітніми установами через залучення студентів до розробки й реалізації культурно-освітніх івентів);

- розроблено критерії, показники та рівні готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти: особистісний, когнітивний, мотиваційний, процесуальний:

- особистісний критерій – характеризує наявність особистісних якостей, що сприяють культурно-освітній роботі в закладах позашкільної освіти (показники: творчі, організаційні та музично-професійні якості, усвідомлення необхідності їх розвитку для успішної професійної діяльності);

- когнітивний критерій – презентує систему знань (загальних та спеціальних), які необхідні студентам для здійснення ефективної професійної діяльності в культурно-освітньому середовищі закладу позашкільної освіти, а також здатність будувати знання (показники: орієнтування в теоретико-методичних засадах організації культурно-освітньої роботи у певному культурно-освітньому середовищі закладу позашкільної освіти, здатність до побудови знань, усвідомлення індивідуальної специфіки організації стратегії навчання, прийняття рішення та вирішення проблем у навчанні та майбутній професійній роботі в культурно-освітньому середовищі закладу позашкільної освіти);

- мотиваційний критерій – відбиває ставлення майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи у певному культурно-освітньому середовищі закладу позашкільної освіти, що визначає прагнення студента до успішної професійної діяльності (показники: визнання професійного значення культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти для вчителя музичного мистецтва, вмотивованість на вдосконалення здатності її провадити, наполегливість у пошуку шляхів та засобів ефективного здійснення культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти);

- процесуальний критерій – здатність застосовувати знання на практиці у певному культурно-освітньому середовищі закладу позашкільної освіти, знання з музичної педагогіки (методики), професійні виконавські вміння та навички, художньо-творчі вміння та навички (показники: активність, самостійність, системність, цілеспрямованість, результативність культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти);

Визначено рівні готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти – низький, середній, високий.

Розроблено модель формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти, яка складається із методологічно-цільового, змістово-процесуального та діагностико-результативного блоків.

Конкретизовано категорію готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти як розширення індивідуальних творчих можливостей студентів засобами навчальної, позанавчальної, самоосвітньої діяльності в мистецько-педагогічному контексті; виявлено сутнісні характеристики процесу формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти (мистецько-професійна, музично-педагогічна та організаційно-управлінська

зорієнтованість, інноваційна спрямованість, паритетність, комплексність, кроскультурність, контекстність, саморегуляційність, неперервність);

Уточнено понятійно-категоріальний апарат дисертаційного дослідження: «готовність майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти» як інтегральне особистісне утворення що визначає спрямованість студентів на паритетну взаємодію та здатність успішно виконувати професійні обов'язки в культурно-освітньому середовищі закладу позашкільної освіти; «процес формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти» як цілеспрямована система заходів щодо створення умов під час навчання студентів у ЗВО для їхньої успішної адаптації та інтеграції у професійну музично-педагогічну та культурно-освітню діяльність з метою утвердження розуміння фаху педагога-музиканта як професії, спрямованої на розвиток креативності дітей та молоді, забезпечення реалізації їх творчих можливостей у галузі музичного мистецтва, цілісності культурно-мистецького простору України, доступності національного культурного надбання.

Удосконалено організаційно-методичний супровід процесу формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти.

Подальшого розвитку і конкретизації набули науково-теоретична суть, зміст і структура процесу формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти, дидактичні технології, які сприяють формуванню досліджуваної готовності (музично-педагогічна технологія, технологія модульного навчання, технологія освітніх проєктів, навчання у співробітництві, технологія коворкінгу, інтерактивні технології, ігрові технології, технологія педагогічної підтримки, інформаційно-комунікаційні технології).

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у розробці і впровадженні в освітній процес діяльності педагогічних ЗВО

навчально-методичного забезпечення процесу формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти (авторський спецкурс «Основи культурно-освітньої роботи майбутніх вчителів музичного мистецтва в закладах позашкільної освіти»; інформаційно-освітній сайт Комунальної установи «Обласний центр народної творчості та культурно-освітньої роботи Полтавської обласної ради», електронний методичний збірник сценаріїв «Сценарії свят та культурно-освітніх заходів», інформаційні буклети, афіші, каталоги тощо);

майстер-класи й тренінги для викладачів щодо використання дидактичних засобів, спрямованих на формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти;

семінари-практикуми для керівників мистецьких колективів щодо залучення майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти; для майбутніх вчителів музичного мистецтва щодо розробки й реалізації сценаріїв свят та різноманітних культурно-освітніх івентів;

розробка та впровадження для використання педагогами і студентами методик для діагностики рівня готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти.

Теоретичні положення, науково обґрунтовані методичні рекомендації та висновки дослідження можуть застосовуватися під час формування та реалізації освітньо-професійних програм за спеціальністю 014 Середня освіта за предметною спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка і сприятимуть підвищенню ефективності процесу професійної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва.

Матеріали дисертації можуть бути використані в освітньому процесі ЗВО, які здійснюють підготовку майбутніх вчителів музичного мистецтва, для розроблення посібників, підручників, методичних матеріалів,

інноваційних засобів, у системі післядипломної освіти і підвищення кваліфікації викладачів мистецько-педагогічних дисциплін, а також проведення науково-педагогічних досліджень.

Результати дослідження впроваджено в освітній процес Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (довідка про впровадження №14 від 08.06.2021 р.), Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (довідка про впровадження №1013/30/3 від 08.06.2021 р.), Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (довідка про впровадження №01/10-395 від 02.06.2021 р.), Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (довідка про впровадження №01-13/358 від 02.06.2021 р.), Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» (довідка про впровадження №68-21-342/1 від 31.05.2021 р.), Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (довідка про впровадження №1566 від 07.06.2021 р.), Мукачівського державного університету (довідка про впровадження №832 від 04.06.2021 р.), Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (довідка про впровадження №41-н від 08.06.2021 р.).

Апробація результатів дослідження. Основні положення дисертації обговорені на засіданнях (2018–2020 рр.) кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, під час виступів на науково-практичних конференціях і семінарах, а результати дослідження узагальнено й висвітлено у доповідях на таких науково-практичних конференціях:

- міжнародних: «Сорочинський ярмарок – історична пам'ятка ярмаркування в Україні»(с. Великі Сорочинці, Полтавської області, 2018 р.); «Сучасний рух науки» (Дніпро, 2019 р.); «Методика навчання природничих

дисциплін у середній та вищій школі» (XXVII Каришинські читання) (Полтава, 2020 р.); «Європейський вектор розвитку українського етнодизайну» (Полтава, 2019 р.);

- всеукраїнських: Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Ресурсно-орієнтоване навчання в «ЗД»: доступність, діалог, динаміка», (Полтава, 2021).

Публікації. Основні положення та результати дисертаційної роботи відображено у 9 публікаціях (8 – одноосібних), із них: 1 стаття у наукометричному виданні включеного до бази даних Web of Science, 1 стаття у зарубіжному виданні, що входять до міжнародних наукометричних баз даних; 2 статті у фахових (у т. ч. наукометричних) виданнях України, 5 статей у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається з анотацій, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (347 найменувань, зокрема 25 – іноземними мовами), 16 додатків обсягом 90 сторінок. Загальний обсяг дисертації становить 346 сторінок, основний текст – 201 сторінка. Робота містить 17 таблиць, 50 рисунків.

Ключові слова: формування готовності, майбутні вчителі, культурно-освітня робота, музичне мистецтво, заклади позашкільної освіти.

Публікації, що відображують основні наукові результати дослідження

Наукові статті у наукометричних виданнях включених до баз даних Scopus, Web of Science:

1. Kononets Nataliia, Grynova Maryna, Kropyvka Olha, Sokolov Dmytro, Hrytsai Nataliia, Mamon Oleksandr, Grygus Igor, Napierała Marek, Stankiewicz Błażej, Skaliy Tetiana, Hagner-Derengowska Magdalena, Ostrowska Małgorzata, Gotowski Rafał, Muszkieta Radosław. Problems of Implementation of the System of ResourceBased Learning of Future Teachers. (2020). International Journal of Applied Exercise Physiology. 9(5). 1-15.

Наукові статті у фахових (у т.ч. наукометричних) виданнях України:

2. Соколов Д. О. Когнітивний компонент готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти. Витоки педагогічної майстерності. 2019. Вип. 23. С. 184–188.

3. Соколов Д. О. Процесуальний компонент готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти. Витоки педагогічної майстерності. 2020. Вип. 26. С.191-194.

Наукові статті в зарубіжних виданнях:

4. Соколов Д. О. Дидактичні принципи у підготовці майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти. International Journal of Innovative Technologies in Social Science.7(28) RS Global Sp. z O.O., Poland, Warsaw ISNI: 0000 0004 8495 2390. С.27-32.

Наукові праці, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Соколов Д. О. Культурно-просвітницька та ярмаркова-презентаційна діяльність комунальної установи «Обласний центр народної творчості та культурно-освітньої роботи Полтавської обласної ради. Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 20-ій річниці Проекту відродження Сорочинського ярмарку «Сорочинський ярмарок – історична пам'ятка ярмаркування в Україні»: збірник тез (22 серпня 2018 р.). с. Великі Сорочинці, Полтавської області. 2018. С. 51-55

6. Соколов Д. О. Поняття готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти. VIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасний рух науки» (3-4 жовтня 2019 р.). Дніпро. 2019. Т.3. С. 291-294.

7. Соколов Д. О. Особистісний компонент готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти. V Міжнародний конгрес до 105-річчя Полтавського

національного педагогічного університету імені В. Г.Короленка «Європейський вектор розвитку українського етнодизайну». (25-27 листопада 2019 р.). Полтава. 2021. С. 346-347.

8. Соколов Д. О. Культурологічні засади формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до культурно-освітньої роботи в закладах позашкільної освіти. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVII Каришинські читання). (28-29 травня 2020 року). Полтава. 2020. С. 346-347.

9. Соколов Д. О. Концептуальні основи організації навчання та виховання учнів в закладах позашкільної освіти. І Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка: збірник тез доповідей». (22-23 лютого 2021 року). Полтава. 2021. С. 150-152.

ABSTRACT

Sokolov D.O. Readiness Training of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions is a qualifying scientific work as a manuscript.

The thesis for a Doctor's of Philosophy degree by specialty 015 Professional education. – Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University, Poltava, 2021.

The academic work deals with the study and improvement of professional level, professional competence in the theory and practice of training the future music teachers to organize cultural and educational activities in out-of-school education institutions, where only the specialist who combines the personal qualities of music tutor, facilitator, educator and spiritual mentor can manage the creative process. Incidentally, higher educational institutions face the important task of training professionals capable of creative activity according to modern education development.

The relevance of the study is defined by the current requirements for the readiness training of the future music teachers for cultural and educational activities.

The analysis of the theoretical works on the raised issue emphasizes a number of *contradictions* between:

- the need to integrate the system of art and pedagogical education of Ukraine in the world educational space and the discrepancy of the methodological training quality of future music teachers to the challenges of the third millennium;

- significant scientific groundworks in the field of professional competence development of music teachers and the lack of research on the readiness training of future music teachers for cultural and educational activities in out-of-school education institutions;

- generalized approaches to the training of music teachers professional competence, who are able to provide a wide range of quality educational services, and the real needs of future music teachers in the process of the readiness training for cultural and educational activities in out-of-school education;

- the need to train the readiness of future music teachers for cultural and educational activities in out-of-school education and the absence of scientifically grounded pedagogical conditions.

The scientific investigation has revealed that there is a lack of research in the academic and pedagogical literature aimed at the readiness training of future music teachers for cultural and educational activities in out-of-school education institutions. Training of future music teachers (namely students of pedagogical institutions of higher education) for cultural and educational activities in out-of-school education institutions is an essential pedagogical issue considering the fact that it is one of the basic conditions for 1) conscious, practically oriented studying directed on gaining a profession of the music tutor, 2) motivation for comprehension and conception in mastering the educational content and 3) the basis of training a successful teacher in the field of music, which is especially necessary for modern Ukraine.

Thus, due to the relevance and lack of issue development, its theoretical and practical significance, "Training of future music teachers for cultural and educational activities in out-of-school education institutions" has been chosen as the topic for the thesis.

The connection of the research with scientific programs, plans and topics.

The thesis is in accordance with the research work of the Department of pedagogical technic and management named after I.A. Zaziun of Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University, on the topic "Self-regulation of successful educational activities of students and pupils youth" (State issued registry number 0118U004309)

The purpose of this research lies in definition, underpinning and experimental validation of the appropriateness of the pedagogical training conditions for future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions.

According to the purpose of the study the following objectives have been identified:

1) to determine the state of the objective in pedagogical theoretical works and to specify the essence of basic research concepts;

2) to define the readiness criteria, markers and levels of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions;

3) to substantiate and experimentally check the effectiveness of pedagogical conditions as well as to model the process of the readiness training of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions;

4) to develop educational and methodological support for the readiness training of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions.

The object of research is the professional training of future music teachers in a higher educational institution.

The subject of the research is pedagogical conditions of the readiness training of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school

education institutions.

The research employs the following **methods**: theoretical (analysis, synthesis, comparison, generalization and systematization); modeling; empirical (questionnaire, testing, interview, pedagogical observation, poll, the students observation in the process of professional training); mathematical statistics and pedagogical experiment.

The methodological basis of the research is a study toolkit of approaches (competence, environmental, integrative, activity, cultural, personal, communicative, projective, ethnopedagogical, creative, and systemic), all of which allowed to conduct a holistic objective analysis of the readiness training process of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions as well as underpinning of implementation ways of pedagogical conditions.

The scientific novelty of the obtained results lies in the following:

- For the first time the pedagogical readiness training conditions for future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions have been defined, underpinned and experimentally tested. They include: 1) increase the motivation of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions; 2) introduction of the author's special course "Fundamentals of cultural and educational work of future music teachers in out-of-school education institutions"; 3) opportunities actualization for cooperation between higher educational institutions and cultural and education institutions in the way of the involvement of students in the development and implementation of cultural and educational events;

- the readiness criteria, markers and levels of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions have been developed. Among them there are personal, cognitive, motivational, and procedural:

- *personal criterion* lies in the availability of personal qualities that contribute to cultural and educational work in out-of-school education (markers include

creative, managerial and musical-professional qualities, perception of necessity for their development for successful professional occupation);

- *cognitive criterion* presents a system of general and special knowledge that students need to carry out effective professional activities in the cultural and educational environment of out-of-school education, as well as the ability to build up knowledge (markers include orientation in theoretical and methodological principles of cultural and educational activity management in certain cultural and educational environment of out-of-school education, ability to build up knowledge, conception of individual learning strategy specifics, decision-making and problems solving in learning and future professional occupation in the cultural and educational environment of out-of-school education);

- *motivational criterion* reflects the attitude of future music teachers to cultural and educational work in a particular cultural and educational environment of out-of-school education, which determines the student's desire for successful professional activity (markers include recognition of professional importance of cultural and educational work for music teacher in out-of-school education, motivation to improve the ability to conduct cultural and educational work, persistence in finding ways and means of effective cultural and educational work in out-of-school education institutions);

- *procedural criterion* is the ability to put knowledge to use in a particular cultural and educational environment of out-of-school education. It is also knowledge of music pedagogy (the methods), professional performance skills, artistic and creative skills and attainments (markers include activity, independence, consistency, goal commitment, effectiveness of cultural and educational work in out-of-school education institutions);

The levels of readiness of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions have been determined. They are the elementary, the sufficient, and the high.

A model of training the readiness of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions has been developed. The

model presupposes the combination of the methodological-objective, the content-technological and the result-evaluating blocks.

The category of readiness of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions as expansion of students' individual creative possibilities by means of educational, extracurricular, self-educational activity in an art-pedagogical context has been specified. The essential characteristics of the readiness training process of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions (artistic-professional, music-pedagogical and organizational-managerial orientation, innovation orientation, equality, complexity, cross-culturality, contextuality, self-regulation, and continuity) have been revealed;

The conceptual and categorical framework of the thesis has been clarified:

- "readiness of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions" as an integral personal education that determines students' orientation to parity interaction and ability to successfully perform professional duties in cultural and educational environment of an out-of-school education institution;

- "the readiness training process of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions" as a purposeful system of measures to lay the groundwork for students while studying in higher educational institutions for their successful adaptation and integration into professional music-pedagogical and cultural-educational activities understanding the profession of music teacher as a profession aimed at developing the creativity of children and youth, ensuring their creative potential implementation in the field of music, the integrity of the cultural and artistic space of Ukraine, and the accessibility of national cultural heritage.

The organizational and methodological support of the readiness training process of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions has been improved.

The scientific and theoretical essence, content and structure of the readiness

training process of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions, didactic technologies that contribute to the formation of the studied readiness have been developed. Among the didactic technologies there are the following: music-pedagogical technology, modular learning technology, educational technology, projects technology, collaborative learning, coworking technology, interactive technologies, game technologies, pedagogical support technology, and information and communication technologies.

The practical significance of the research results lies in the development and implementation of methodological support for the readiness training process of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions (namely author's special course "Basics of cultural and educational work of future music teachers in out-of-school education institutions"; informative and educational site of the Municipal Institution "Regional Center of Folk Art and Cultural-Educational Work of Poltava Regional Council", digital methodical scenarios book "Scenarios of holidays and cultural-educational events", information booklets, posters, catalogues, etc.) in the educational process of the pedagogical higher educational institutions;

master classes and trainings for teachers on the use of didactic tools aimed at the readiness training of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions;

workshops for leaders of art groups on the involvement of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions; for future music teachers on development and realization of holidays and various cultural and educational events scenarios ;

development and implementation of methods for diagnosing the level of readiness of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions.

Abstract theorems, scientifically substantiated methodical recommendations and conclusions of the research can be applied during formation and realization of educational and professional programs on a specialty 014 Secondary education on

a subject specialty 014.13 Secondary education (Music) in the knowledge branches 01 Education / Pedagogy and will promote the increase of professional training efficiency of the future music teachers.

The materials of the thesis can be used in the relevant higher education processes that train future music teachers, for creating guides, textbooks, methodological materials, innovative learning resources, in the system of further postgraduate education and training for artistic and pedagogical teachers as well as scientific and pedagogical research.

The results of the research have been introduced into the educational process of the Taras Shevchenko National University "Chernihiv Collegium" (certificate of implementation №14 dated 08.06.2021), the State Institution "Kostiantyn Ushynskiy South Ukrainian National Pedagogical University" (certificate of implementation №1013/30/3 dated 08.06.2021), Grygoriy Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University (certificate of implementation №01/10-395 dated 02.06.2021), Municipal Establishment "Kharkiv Humanitarian Pedagogical Academy" of Kharkiv Regional Council (certificate of implementation №01-13/358 dated 02.06.2021), State Higher Educational Institution "Donbas State Pedagogical University" (certificate of implementation №68-21-342/1 dated 31.05.2021), Sumy Makarenko State Pedagogical University (certificate of implementation №1566 dated 07.06.2021), Mukachevo State University (certificate of implementation №832 dated 04.06.2021), and Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University (certificate of implementation №41-N dated 08.06.2021).

Evaluation of research results. The main abstracts of the dissertation have been discussed at sessions (in 2018-2020), in the Department of pedagogical technic and management named after I.A. Zaziun of Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University, during speeches at scientific and practical conferences and seminars. The research results have been summarized and covered in reports at the international and all- Ukrainian scientific and practical conferences.

International: "Sorochynski Fair - a historical monument of the fair in Ukraine" (village of Velyki Sorochyntsi, Poltava region, 2018); "Modern science movement" (Dnipro, 2019); "Methods of teaching natural sciences in secondary and higher school" (XXVII Karyshyn readings) (Poltava, 2020); "European vector of development of Ukrainian ethnic design" (Poltava, 2019);

Ukrainian: National Scientific Internet Conference "Resource-oriented education": accessibility, dialogue dynamics "(Poltava, 2021).

Contributions. The main thesis abstracts and results have been reflected in 9 publications, 8 of which are individual. Among them there is 1 article in a scientometric edition included in the Web of Science database and 1 article in a foreign edition included in international scientometric databases. Besides, there are 2 articles in professional (including scientometric) publications of Ukraine and 5 articles in materials collections of scientific and practical conferences.

The structure and scope of the thesis. The work consists of annotations, introduction, three sections, conclusions, a list of sources used (347 titles, including 25 in foreign languages), and 16 appendices of 90 pages. The thesis is 346 pages in total, the main text is 201 pages. The work contains 17 tables and 50 figures.

Key words: readiness training, future teachers, cultural and educational work, music, out-of-school education institutions.

Publications reflecting the main scientific results of the research

Scientific articles in scientometric publications included to the Scopus and Web of Science databases:

1. Kononets Nataliia, Grynova Maryna, Kropyvka Olha, Sokolov Dmytro, Hrytsai Nataliia, Mamon Oleksandr, Grygus Igor, Napierała Marek, Stankiewicz Błażej, Skaliy Tetiana, Hagner-Derengowska Magdalena, Ostrowska Małgorzata, Gotowski Rafał, Muszkieta Radosław. Problems of Implementation of the System of Resource Based Learning of Future

Teachers. (2020). International Journal of Applied Exercise Physiology. 9(5). 1-15.

Scientific articles in professional (including scientometric) publications of Ukraine:

2. Sokolov D.O. Cognitive component of readiness of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions. The origins of pedagogical skills. 2019. Edition 23. P. 184–188.
3. Sokolov D.O. Procedural component of readiness of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions. The origins of pedagogical skills. 2020. Edition 26. P.191-194.

Scientific articles in foreign publications:

4. Sokolov D.O. Didactic principles in the training of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions. International Journal of Innovative Technologies in Social Science.7 (28) RS Global Sp. z O.O., Poland, Warsaw ISNI: 0000 0004 8495 2390. P.27-32.

Scientific works certifying the evaluation of the thesis materials:

5. Sokolov D.O. Culturally educational and fair-presentation activity of the municipal institution “Regional center of folk art and cultural-educational work of Poltava regional council. International scientific-practical conference dedicated to the 20th anniversary of the Sorochyn Fair Revival Project "Sorochyn Fair - a historical fair monument in Ukraine": a collection of abstracts (August 22, 2018). village Velyki Sorochyntsi, Poltava region. 2018. pp. 51–55
6. Sokolov D.O. The concept of readiness of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions. VIII International Scientific and Practical Online Conference "Modern Science Movement" (October 3-4, 2019). Dnipro. 2019. T.3. Pp. 291-294.
7. Sokolov D.O. Personal component of readiness of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions. V International Congress "European vector of development of Ukrainian

ethnic design" dedicated to the 105th anniversary of Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University. (November, 25-27, 2019). Poltava. 2021. P. 346-347.

8. Sokolov D.O. Cultural principles of the readiness training of future music teachers for cultural and educational work in out-of-school education institutions. Materials of the International scientific-practical conference "Teaching methods of natural sciences in secondary and higher school" (XXVII Karyshyn readings). (May, 28-29, 2020). Poltava. 2020. P. 346-347.
9. Sokolov D.O. Conceptual bases of the training and education organization of pupils in out-of-school education institutions. I International Scientific and Practical Online Conference "Resource-Oriented Learning in 3D": Accessibility, Dialogue, Dynamics: a collection of abstracts. (February 22-23, 2021). Poltava. 2021. pp. 150-152.